

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasiło Udruženja Jugoslov. Učiteljstva — Poverjeništvo Ljubljana.

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak četrtek pop. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Za neorganizirane 40.— Din, za naročnike v inozemstvu 60.— Din letno. Posamezna številka po 1.— Din.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 1 Din za vsako petit-vrsto. Priloge stanejo poleg poštne še 25 Din.

Telefon uredništva
štev. 312.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat 1 Din. Inseratni davek posebej.

Oznanila sprejema upravništvo lista.

Članstvo ljubljanskega Poverjeništva UJU ima s članarino tudi že plačano naročnino, torej ni treba članstvu naročnine posebej plačevati.

Naročnino, reklamacije, t. j. vse administrativne stvari, je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6./I.

Poštni čekovni urad št. 11.197.

Reklamacije so proste poštne.

DR. IVAN TAVČAR.

Slovenski narod je izgubil zopet enega izmed najboljših sinov, moža pošteniaka, moža, ki je zasekal globoko brazdo na kulturnem, političnem in gospodarskem polju slovenskega naroda.

Po daljši bolezni je umrl v Ljubljani v ponedeljek, dne 19. februarja ob 1. uri popoldne dr. Ivan Tavčar, slovenski pisatelj, politik bivši župan ljubljanski, državni poslanec itd.

Dr. Ivan Tavčar se je rodil leta 1851. v Polanah nad Škofjo Loko, dovršil gimnazijo v Novem mestu in v Ljubljani (1871.), nakar je študiral na Dunaju pravoslovje. Po dovršenih izpiti se je posvetil advokaturi in se nastanil l. 1884. kot odvetnik v Ljubljani.

Dr. Tavčarjevo kulturno delo je mogoče oceniti le, če prelistamo zgodovino slovenskega naroda in posebej v mirno dobo, v kateri je pričel s svojim delom. Dobro vemo, da je le na močni nacionalni zavesti in na kulturno močnem temelju mogoča uspešna politika, e z vso vnemo pričel posvečati svojo izredno pisateljsko nadarjenost slovenskemu narodu ter mu dal mnogo prvovrstnih leposlovnih del, ki imajo svojo visoko literarno vrednost. Preobširno bi bilo baviti se z njegovimi deli, če im hočemo dati dostojno oceno.

Široke dimenzije je zavzemal njegov nacionalni pokret, ki je prenesel naš narod iz tuge v popolnoma nov milje, v nov svet, ki je iz priveske germanstva, prepojenega s tujim duhom napravil naš narod za samostojno nacionalno celoto, nosečo v sebi lastno nacionalno idejo in samostojni nacionalni smoter. Ta pokret je prenovil najširše plasti našega naroda!

Dr. Tavčar je bil ena najmarkantnejših političnih osebnosti našega naroda. S svojimi političnimi nazori in dejami je prenovil slovensko inteligenco. Ustvaril je slovenski liberalizem, ki je nastopal pod njegovim vodstvom proti tedaj zelo reakcionarnemu klerikalizmu.

Dr. Tavčarjev pokret in njegova doba e odtisnila tudi svoj znak slovenskemu šolstvu in slovenskemu učiteljstvu.

Slovensko učiteljstvo, ki je mnogo trpelo tedaj pod avstrijskim vladnim in nemškutarskim pritiskom, se je kaj hitro oprielo njegovih idej. Učiteljstvo je postalo nosilec njegovih nazorov in idej med najširše plasti naroda.

V njegovi dobi so se kaj uspešno razvijala stanovska društva med učiteljstvom, zadobila so izrazit značaj tedanje nacionalne mladopolitične javnosti in kljub germanizaciji in vladnemu pritisku je potom učiteljstva prešel nacionalizem z vso elementarno silo tudi v šolo. Z dr. Tavčarjem je bojevalo učiteljstvo boj proti klerikalizmu.

In ko je prišla reakcija, je ostalo učiteljstvo še nadalje nosilec njegovih idej, njegovega svobodnomiselnega naziranja tudi na deželi, ni klonilo in se vdalo besnečemu klerikalnemu terorju.

Dr. Tavčar se je dobro zavedal položaja!

Mašnikdo bi vsled družinskih razmer oamnil zaradi prehudega pritiska in Bog ve kaj bi se zgodilo s slovenskim šolstvom, ko bi ne imeli župana dr. Ivan Tavčarja, deželnega in državnega poslanca dr. Ivan Tavčarja, deželnega odbornika dr. Ivan Tavčarja in člana deželnega šolskega sveta dr. Ivan Tavčarja.

Na vseh teh mestih je s svojo odločno poštenostjo in z največjo gorečnostjo nastopal proti korupciji in terorju nad učiteljstvom in je branil šolstvo.

Zato stoji danes ob dr. Tavčarjevem grobu v žalni obleki tudi slovensko učiteljstvo, zavedajoč se da je legel v grob nega vzor-mož in prevzemač njegovo nacionalno in politično dedščino in borbo za njegove nazore in — vzore.

Slava velikemu geniju!

Naj žive v nas njegovi nazori in vzori — naj živi med nami njegovo poštenje!

Naše vrste.

Volitve naših zastopnikov v višji šolski svet so pokazale, kako ogromno večino učiteljstva ima naša organizacija za sabo. Vrste so izborno disciplinirane, dobro vedo, da stojimo pred odločilno fazo rešitve dveh najvažnejših vprašanj, za nas: pred službeno pragmatiko in šolskim zakonom.

Rešiti se ima končno naše materijalno in službeno pravno vprašanje, z vsemi podrobnimi vprašanji ki pridejo pri tem v poštev.

Potreba bo posvetiti zopet vse svoje delo in vso svojo energijo neprestanemu energičnemu delu za ugodno rešitev teh dveh vprašanj; obnoviti bomo morali svoje predloge skoro od začetka; uporabiti bo poleg organizacijskega tudi vse osebne sile z našo centralo v Beogradu; uporabiti bo potreba vse dosedanje izkušnje za nove borbe za nove vloge, za nova posredovanja itd.

Stojimo pa tudi pred kongresom jugoslovanskega učiteljstva, ki se bo letos vršil v Ljubljani.

Zato potrebujemo — organizacija močne opore v svojem članstvu, da bo častno za nas izpeljala prvo in drugo nalogo. In volitve v višji šolski svet so pokazale, da ima organizacija močno silo na razpolago, na katero lahko s ponosom zre in na katero lahko s točnostjo računa, kadar bo počil — stanovski strel.

Število naših glasov nas je presenetilo! Računali smo samo z 1400 našimi glasovi na vsakega kandidata. Toda izid nam je pokazal, da je mnogo tovarišev in tovarišic, ki so v srcu in ideji z nami, so volili z nami, a so še vedno izven organizacije. Vse te vabimo, da vstopijo v naš krog in da postanejo naši tudi po zunanjosti!

Slomškova Zveza je nazadovala! Veseli nas, da ni za več nazadovala. Ne želimo si prirastka, ki bi izviral iz preračunjenega koristolovstva. Višina, na kateri se je vzdržala, nam je pa tudi zato v veliko zadoščenje, ker nam je na boljši dokaz zdravih razmer, ki so vendar enkrat zavladale v stanovskih zadevah. Ni-

smo za parolo »šilo za ognilo«, zakaj če bi šli po tem reku, jih je premalo, da bi jim povrnili vse krivice, ki so jih oni povzročili našim članom v preteklosti.

Glasovi enega dela meščanskošolskega učiteljstva so znak užaljenega samoljublja in nepojmovanja tovariške in družabne naloge tega dela učiteljstva namram celokupnosti učiteljstva ter pozabljanja na duhovno kulturno vodstvo učiteljske celokupnosti. V veliko zadoščenje osnovnošolskemu učiteljstvu je lahko, da večine ni tam.

Razcepljeni glasovi nam kažejo male ljudi, ki ne znajo ločiti osebe od organizacije in ki ne znajo ločiti malenkostnih personalnih vprašanj od glavne naloge, ki jo ima organizacija.

V prazne glasove je računati neopredelence; one, ki im manjka prave stanovske orientacije; one, ki hočejo živeti na račun dela svojih stanovskih tovarišev — **naše stanovske parasite**; in tropice onih, ki jih oamamlja o kocke in politiška jabolka, ki jih mečejo politiške stranke in stranke v naše stanovske vrste, da bi nas razdvajale ter tako temlažje vladale nad nami, podvračajoč si ambiciozne ljudi v našem stanu za svoje lakaše in uporabljajoč jih za to, da delajo zdrahe v stanovskih vrstah in skušajo rušiti s svojim zabavljanjem to, kar drugi grade s svojim težkim nesebičnim delom.

Pozabiti pa ne smemo tudi glasov narodnih manjšin, ki so všteti med praznimi i. dr. glasovi.

Toda mi gremo preko vseh teh na resno delo v novo dobo, ponosno zroč na ogromno večino, ki jo imamo za sabo in zavedajoč se, da bi bilo negativno delo se z njimi ukvarjati in jih prepričevati o njihovem zaspletem naziranju v stanovski politiki.

Službena pragmatika, šolski zakon in naša organizacija (kongres UJU v Ljubljani) nam bodo tri zvezde vodnice za bližnjo bodočnost, ki naj izkažejo, da je organizacija vredna zaupanja, ki ji ga je članstvo izkazalo pri volitvah v višji šolski svet.

LISTEK.

Naredba štev. 7817.

O »l«-u bom govoril! Saj imamo drugega, zaenkrat bolj nujnega dela dovoli, kot na da se tepemo za črke, ampak vprašanje je postalo zadnji čas nekako aktualno; za nas, ki smo dobili znano naredbo, še prav posebno. No, jezikovna stran ni aktualna, to se pravi, je aktualna, ampak že več kot 100 let; odkar je namreč Kopitar sestavil prvo slovensko znanstveno slovnico, so si vsi naši jezikoslovci belili glave z njo, pa e še do danes niso dokončno odločili. Mi je mislim, tudi ne bomo, zato naj tukaj slovnico kratko preidemo Kogar pa stvar posebno zanima, naj vzame Breznikove slovnice 2. izdajo in bo na straneh 29—33 našel ves historični razvoj našega nesrečnega »l«-a. In pa — na str. 30., vrsta 13 od spoda, črta te stavek, kjer ravno govori o izgovarjavi trdega »l«-a. od besed... ali na... do... kot srednji »l«, ker se je Breznik pozneje na poziv višjega šolskega sveta, naj stvar končno odloči, izrekel samo za

* V stavnem stroju, žal, za te glasnike ni posebnih znamenj.

»u«. Ravnotako so se izrekli za dvoustniški »u« tudi vsi profesorji slavisti na ljubljanski univerzi.

Potem treba popraviti pogrešno mnenje, v katerega zavaja naredba, da se namreč mora izgovarjati n. pr. nosiu, voziu. Tako se nikjer ne govori in se tudi nikdar ni govorilo. To je le postulirana književna izreka zaradi sistema pisanih oblik. Istočasno namreč, ko je konečni in predsoglasniški »l« začel prehajati v »u«, e nastopil v Slovincih tudi drug pojav, namreč akzv, moderna vokalna redukcija (Od XVI. stol.). Ta moderna vokalna redukcija e vse nenaglašene vokale, predvsem i, u in é (jat) reducirala najprej v nek polglasnik, sličen onemu v pès = p s, ki je pa potem ako je to dopuščala konfiguracionja zloga, popolnoma onemel; tako je n. pr. gréšnik dalo današnje dialektično gr š k, kjer je n postal nositelj zloga namesto onemelega i-ja. Kakor hitro je torej l prešel v u, je tudi spredaj stoječ vokal i, u, é prešel, oziroma se asimiral slededemu u-ju ter dal tisti polglasnik. Torej se je govorilo nos u voz u, kar pa se je dalje asimiliralo v u. Na kratko: nosil, nosiu, nos u, nosu.

Še tretja, nekoč glavna, zdaj skoro neopažena stran je ki se je naj mimogrede

dotaknem. Vprašanje o blagoglasnosti ali neblagoglasnosti. Naj citiram iz dr. K. Štreklja »Opomb k Levčevem slovenskem pravopisu in nega kritikah« en sam odstavek:

... Da bi bil glas u (w, v) na koncu besed in pred samoglasniki neblagoglasen, to je samo vmišljen razlog. Znano je, da se tam, kjer se l izreka kot u, glasi tako na enakem mestu tudi v. Če je torej delavcu braw (brav), delaw (delav), mowčim (movčim), vovk (vovk) itd. res neblagoglaseno, mu mora biti isti glas na enakem mestu neblagoglasen tudi v besedah kakor: kráv (krav množ. rod.), držáv (držáv g. pl.), gospódow (gospodov), duhowník (duhovnik), jawenost (avnost) itd. Komur se ta zadnja izreka ne zdi blagoglasna, tisti mora če logično misli, tudi o prvi trditi, da ni neblagoglasna. Zakaj neki bi bil isti glas v enaki zvezi sedaj »blagoglasen« sedaj »neblagoglasen«? Ako predlagajo elavci v prvem oziru izreko čistega l zavoljo blagoglasnosti, teria od njih doslednost da bi se zavoljo »blagoglasnosti« moralo tudi tukaj govoriti (in pisati) král, držál, gospodol, duholník jalnost itd. Komur je prvo rustikalno in rovtarsko, temu mora biti rustikalno in rovtarsko tudi zadnje, saj je

glas obakat, ne glede na etimologičen izvir, v narodnem govoru vendar isti! Dajle če e neblagoglasen naš braw, delaw, vovk itd., zakaj ni istim elavcem neblagoglasen hrvaški ali srbski brao, delao, vuk? Zakaj niso Srbi ali Hrvati imeli toliko soli v glavi da so zavoljo prelepe blagoglasnosti zavrgli svoj o, u in ga sremenili v blagoglasni l ol? So-li njihova ušesa tako kosmata, da ne morejo občutiti take blagoglasnosti, ko vendar vsi štejejo njih jezik za najblagoglasnejši v slovanskih jezikih?... Zakaj ni Malorusom neblagoglasen njih v, zakaj ne Velikorosom in Poliakom njih l, ki je vendar našemu u (w, v) tako blizu, da ga mnogo milonov izgovarja naravnost tako kakor mi? Zagovorniki elania naj tem Slovonom dadé svét: »Zavoljo blagoglasnosti opustite vendar svoj w, v, l!« Ti Slovani jim poreko: »Ali se Vam v glavi meša da nas učite izgovarjati slovansčino, kakor o izgovarja — tujec? — Če bi torej drugi Slovani ne dopustili da se dela ž njih jezikom tako, kakor neka sicer koristna žival z mehcom, zakaj naj bi naenkrat mi morali to dopustiti zavoljo — domišljene blagoglasnosti?«

(Dalje prih.)

* T s cirkumfleksom.

Storila bo svojo dolžnost!

Zato pa kličemo onim, ki odzunaj se ga jo ne: roke proč od organizacije! V imenu 2508 glasov: roke proč od naše stanovske solidarnosti!

Ferjalni Savez učiteljstva.

—i Počitniški izlet. Vse zastopnike okr. učit. dr. za poč. izlet, kateri še niso poslali število udeležencev, prosim, da to store najkasneje do 1. marca: le v slučaju, da bi do tega dne ne zborovala vsa društva, se čas podaljša. Na vprašanja odgovorjam: Smer potovanja bi bila v Beograd in povratek preko Dalmacije. Čas bi bil najprimernejši v začetku avgusta. Po seji priprav. odbora (najbrže o Vel. noči) bi se pričelo s pozitivnim delom. Upanje je, da stoji Fer. Savez že v teh počitnicah v funkciji. Da ne bo izlet absolutističen, naj udeleženci stavijo zastopnikom svoje predloge in večina odloča. Tov. (ice)! Na solidarno delo! Za pripravljalni odbor S. Mravljec!

Trgovsko-obrtno in kmetijsko šolstvo.

—t Praktikanti (vajenci) za državno vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru se sprejmejo v najkrajšem času. Pogoji: starost najmanj 16 let, dovršena najmanj ljudska šola z dobrim uspehom, telesna sposobnost. Prednost imajo kmetijski sinovi, ki ostanejo pozneje doma. Praktikanti obiskujejo računski in jezikovni pouk, drugače delajo praktično v vseh panogah šolskega gospodarstva pod strokovnim vodstvom. Za to dobivajo stanovanje in hrano brezplačno ter imajo prednost pri sprejemu za prihodnje šolsko l. 1923/24. kot redni učenci: v slučaju ubožnosti imajo potem tudi prednost pri podelitvi brezplačnih mest v zavodu. Kot absolventi šole uživajo ugodnost po členu 8. zakona o ustroju vojske, t. j. skrajšano vojaško službovanje (dijaški rok) pod pogojem, da ostanejo pozneje na lastnem domu. Lastnoročno na celo polo pisane prošnje za sprejem praktikantov je poslati ravnateljstvu državne vinarske in sadjarske šole v Mariboru najkasneje do 28. februarja 1923 s sledečimi prilogi: krstni list, domovnica, zadnje šolsko spričevalo in spričevalo o npravnosti. Sprejem ali odklonitev se naznani pisмено.

Iz Jugoslavije.

— »Obroč je načet — led je prebit! To je namreč obroč naše organizacije in led na katerem zdrsnejo osebne ambicije raznih le v besedi velikih ljudi. Led je pričel namreč razbiti »Slovenski Narod«. Rad bi tudi v učiteljskih vrstah napravil one razdrapanje razmere, kakor jih je napravil v sloven. napredni javnosti. Pričel je z razdiralnim delom! Presenetil nas »Slovenski Narod« ni, kajti načeljal je obroč naše organizacije že večkrat in prebijal led, na se mu ni posrečilo tedaj in se mu ne bo sedaj! »Slovenski Narod« naj odpre letnik 1912. od januarja do avgusta meseca in naj čita svoje bojkotne napade na Učiteljsko tiskarno, v člankih in noticah, ki so prav podobni sedanjim »Slov. Narodovim« vlogi. In vendar še danes stoji »Učiteljska tiskarna«, močnejša nego kdajkoli! »Slovenski Narod« naj odpre slavni dr. K. T. članek v 304. številki »Slovenskega Naroda« iz l. 1908. Spomni naj se »prejranilni zahtev«; odpre naj letnik 1909. v januarju, kjer se nahaja članek dr. K. T., v katerem povdarja: »da učiteljstvo ni upravičeno zahtevati plač nižjih štirih razredov državnih uradnikov, ker ni akademično izobraženo.« — Danes jih ima: ne imelo bi pa jih učiteljstvo, če bi se tedaj posrečilo »Slovenskemu Narodu« in našim »priateljem« načeti obroč naše organizacije in prebiti led stanovske solidarnosti. Njim, na katere pljuje sedaj zopet »Slovenski Narod«, gre za sluga, da smo dosegli, kar imamo! Doseči imamo še mnogo, toda če bomo hodili po poti sisifovega dela »Narodove« notice, ne bomo uspeli nikdar! Naša parola je: da se zaradi osebnih vprašanj ne bode razdvajale naše vrste! Lojalno smo to izjavili, toda zli duh še ne odjenja in hoče na vsak način razkola — zaradi drugih — tudi v naših vrstah, Izjavljamo na, da bomo za avtoriteto organizacije šli v bojo do skrajnosti! Infamijo in namigavanje »Slov. N.«, da je naša uprava in uredništvo eksponent »Jutra«, naj na kratko pojasnimo: »Učit. Tov.« izide v četrtek popoldne in je tedaj v upravi vsakomur na razpolago. Na ta način je večinoma že v četrtek oddanih nad 50 številčk. Toda ost je prozorna, a ne bo dosegla svojega namena!

— »Učiteljstvu »natvezeni« zastopniki«, tako piše »Slovenski Narod« v notici, ki jo celotno donatiskujemo spoda. Kdo je učiteljstvu »natvezeni«, o tem bi pač vedelo učiteljstvo bolje povedati, kakor pa »Narodov« frazer: »klike, knute, partizanstva, korupcije, otrovanih injekcij, režima« itd. — Dovolj zlobe kaže »Narodov« notičar, da hoče oblatiti naše od nas vseh izvolene zastopnike, krivi jih celo tako daleč, da so oni krivi nasprotja ljudstva do nekaterih učiteljskih zahtev, ko sam predobro ve, da leži krivda v demagoštvu in hujškanju ljudstva s strani klerikalnih voditeljev. Ali misli tu morda na tov. Jelenca, Gnuša ali koga drugega, o kojih je učiteljstvo dovolj prepričano o njih nesebičnem, neumornem, požrtvovalnem delovanju za učiteljstvo, ki so daleč odstranjeni od osebnih ambicij, ki so preizkušeni v najhujšem ognju, ki niso možje nergavih fraz in zabavljanja, ampak možje pozitivnega dela!? Prepričan naj bo da bo padlo vse blato, ki ga meče na naše zastopnike. nazaj — nanj! — Preresni časi pridejo: bližamo se pragmatiki, šolskemu zakonu in drugim za nas prevažnim vprašanjem, ki bodo zahtevala dela in izkušnosti, zato ne bomo dopustili, da bodo razni elementi, ki za to delo še davno niso sposobni, načelili obroč naše organizacije in prebijali led stanovske solidarnosti — kakor otroci, ki se igrajo z ognjem.

— Pamflet »Slovenskega Naroda«, V. 39. štef. »Sl. N.« z dne 18. febr. 1923 je na naše povsem lojalno stališče prinesel sledeč izbruh proti naši organizaciji in našim izvolenim zastopnikom: »Sestava višjega šolskega sveta. Pišejo nam: Sestava višjega šolskega sveta ne da miru gotovim gospodom, ki jih zastrupljajo »Jutrovi« članki. To mot je prineslo petkovo »Jutro« vsebino izave proti našem mestniku Hribarju, ker je bil baje po njegovi inicijativi imenovan za podpredsednika višjega šolskega sveta g. Fr. Škulj. Predno so naročniki »Učiteljskega Tovariša« in člani UJU imeli priliko čitati »Jutro« v »Učit. Tov.«, jo je že imelo »Jutro«. Jase je dokaz, v kakšnih intimnih odnošajih sta uprava in uredništvo »Učit. Tov.« z »Jutrom«. Mi smo že zadnjič povedali, da se »Jutro« vtakne v vsako osebno učiteljsko vprašanje, samo da daje otrovane injekcije že itak razdrapanim političnim in stanovskim razmeram, v katerih se nahaja celokupno slovensko učiteljstvo. Povemo še enkrat, da učiteljstvo s kandidati, ki jih je predlagal širši svet ni bilo zadovoljno, to je dokaz, da sklep širšega sveta ni bil izraz prave volje učiteljstva. Izjava piše proti stališču, ki ga je zavzel v tem vprašanju po njenem mnenju g. pokrajinski namestnik, misli pa na g. podpredsednika. Novega podpredsednika je vsa javnost pozdravila z iskreno željo, da je vendar načet obroč, ki je stiskal učiteljstvo pod knuto sedaj bolj kakor kdaj prej. Še niso bile zaceljene rane avstrijskega režima, že so nadaljevali z drugimi in jih stopnjevali do najvišje potence. V tem slučaju bada krivda na nekatere zastopnike učiteljstva, ker so pri kompetencah upoštevali zgolj partizansko pripadnost k eni klikki namesto zmognosti in šolske uporabe. Da ljudstvo dostikrat nasprotuje upravičenim in dobrohotnim učiteljskim težnjam, so krivi v mnogih slučajih učiteljstvu natvezeni zastopniki, ki so identifikirali stan s pogubno in koruptno politično moralno ene klike. V bodoče upamo, bo to prenehalo. Roboti naprej, led je prebit. — Robotus.

— Predlog pov. UJU za podpredsedniško mesto višjega šolskega sveta. Ker je pov. UJU stalo na stališču, da se vladi omogoči večja izbira osebe za podpredsedniško mesto in se s tem da prilika, da ne preze organizacije zgolj zaradi osebnih razlogov, je predložilo svojo željo v obliki tropredloga, ki je bil sledeč: Jakob Dimnik, Fran Luznar in Fran Črnagoj. — Toda g. pokrajinski namestnik je hotel pokazati, da ni prijatelj stanovskih in strokovnih organizacij. So mu pač v napotje, kar se je izkazalo že v več slučajih, ki jih po potrebi lahko navedemo.

— Dopis vdove: Kaj se bo z nami zgodilo? Lani sem imela pokojnine 463 Din 24 p., za mesec februar sem dobila 421 Din 16 p. V mirnem času sem imela 76 K na mesec pokojnine in danes je: vinar — krona. So se li naši možje zato 30 let mučili po šolah, da se moramo vdove mesečno zadovoljiti z 18timi ali pa celo 16timi kronami? Če kmalu ne bo rešitve, smo prisilene iti beračiti ker stare osebe ne bo vzel nikdo v službo. Draginja je dan za dnem večja in pokojnina manjša. Ko bi to prej vedela, bi nobenega mojih otrok ne pustila izšolati. Dve sta učiteljici, s'n pa učitelj, ki je dobil v šoli pluč-

no bolezen. Kako mi je bilo, ko sem videla živ okostnjak mesece in mesece na postelji, dokler se ga ni usmilil zdravnik narave. Dobila sem (leta 1921.) posmrtnine za sina 740 K. Krsta je stala 760 K, sploh so vsi stroški pogreba, čeravno prosti, stali 2000 K, poleg zdravnika in zdravil. Prosila sem za malenkostno podporo. Pa zaman! »Pomagaj si sam!« Lep je učiteljski stan. Pa usmiljenja vredni so učitelji in učiteljice, ki pridejo v kakšno kotno kraje, v mokro stanovanje, kjer po kotih celo rastejo gobe, se ne dobi drv, da bi se zamogel v sobi pogreti, največkrat tudi hrane ne. Danes se bolje godi deklj in hlapcu: niemu ni treba skrbeti za drva, ne za hrano, če se mu ne streže, odide; in vsakdo rajše postreže dobremu delavcu, samo da ostane. Učitelj in učiteljica si ne moreta pomagati, morata ostati in trpeti. Če so razmere ugodne, je sreča za nje. Lahko in brezskrbno to pišem, ker sem kot žena šolskega voditelja v 26tih letih dovolj videla, slišala in trpela. Opomniti moram, da sem kot učiteljica ženskih ročnih del poučevala 25 let veliko število deklic in kot vdova sem 12 let oskrbovala ta pouk, čeravno sem imela do šole pol ure hoda. Dobila sem dve leti samo 118 K na mesec, čeravno je draginja od dne do dne večja. Prosila sem višji šolski svet, naj mi zviša plačo. Za odgovor sem dobila: Višji šolski svet mi po obstoječih predpisih ne more zvišati sedanje nagrade. Ko stopi nova naredba o nagradah v veljavo, se mi avtomatično zvišajo prejemki. — Prišle so nove naredbe, draginja je narasla do viška. — in s prvim marcem nam hočejo zamazati oči, da bi ne videli, da so naše plače zopet manjše kakor so bile kdajkoli. — G.

— Administracijo dečjega mladinskega lista »Podmladek Crvenog Krsta« je prevzela bivša tov. ga. Marica dr. Novak-Lavračeva v Beogradu.

— Otroška razstava »Proletnega Salona« v Zagrebu. Razstava otroških del, ki jo prireduje umetniško društvo »Proletni Salon«, se odprla neprekinjeno 3. marca t. l. Prosim torej vse starše in sl. učiteljstvo v kolikor nam še niso bpslali svobodnih del svojih otrok, naj nam čim prej vpošlje o dela, ki so nastala iz lastnega nagona otrok in to: risbe, predmete z lesa, ilovice, kama, veznine z iglo, pesnice, pravljice, kompozicije (muzikalne) itd. — Odpošiljatelji so naprošeni, da napišejo: ime prijatelja, starost otroka, kdaj je izdelal vposlano delo, in ali žele, da se jim dela povrnejo. Dela se odpošljejo na adresu: »Proletni Salon«, Zagreb, Ilica 54.

— Razpis nadučiteljskih in učiteljskih služb v Prekmurju. — Rok za vlaganje prošnje za razpisane nadučiteljske in učiteljske službe na državnih in občinskih šolah prekmurskega okraja se podaljšuje do dne 28. februarja 1923. — Višji šolski svet v Ljubljani, dne 9. februarja 1923. Predsednik: dr. Beuk.

— Pomozimo prosvetčevanju Južne Srbije. Dragi družje, poštovana kolegince. — Skopje, 20. januara 1923. god. Zauzeti svojim redovnim dužnostima u školi, a trošeći sve slobodno vreme na poslove u društvu »Zavičaj«, u nemogućnosti smo da Vam se neposredno obratimo, pismom ili kartom, te Vam pišemo na ovaj način, moleći Vas, da i ovakav apel, opšteg karaktera, primite k srcu isto onako, kao da smo se obratili zasebnim pismom, lično Vama. Iz napred spomenutih razloga mi ne dospevamo da reklamiramo koliko treba svoj list »Zavičaj« kao i ostala svoja izdanja, te se za njih ili vrlo malo zna, ili nikako. Medjutim: »Znano — voljeno, neznan — nepitano!« Bez potrebnih obaveštenja, naš se list i naša izdanja posmatraju i cene kao obični književni proizvodi, pa kako dečjih listova ima dosta, a popularnih knjiga i suviše, našim se izdanjima ili poklanja samo srazmerni deo pažnje, ili se preko njih prelazi kao preko književnih proizvoda manje vrednosti, pošto naši redaktori nisu profesionalni književnici, niti uticajni faktori. — Medjutim, naš »Zavičaj« i naša izdanja zaslužuju najveće interesovanje i najveću potporu svih drugih i drugarica kao i svih rodoljuba, iz ovih razloga: Naš prosvetni pokret otpočeo je još prvih dana po oslobođenju, onda kada nije bilo nijednog dečjeg lista u Srbiji, kad nije bilo ni čitanaka po školama, onda kad je Južna Srbija bila preplavljena bugarskim knjigama, namesto uništenih i odnesenih srpskih knjiga. Tada smo mi štampali i rasturali po Južnoj Srbiji svoju Čitanku za osnovne škole, a malo zatim pokrenuli i list »Zavičaj«. Naš prosvetni pokret vrši se na krajnjem jugu naše otadžbine, a u srcu i u kolevci stare srpske države, u nekadašnjoj carskoj prestolnici, u Skoplju. Ovdje, u Skoplju, užegli smo jednu prosvetnu buktinju i jedno prosvetno ognjište, koji svetle i zagrevaju oko sebe, jače i obilnije, nego one buktinje i ona ognjišta sa velike daljine. Naš prosvetni pokret organizovali smo na način, koji mora da probudi simpatije i poštovanje kod svih čestitih ljudi i rodoljuba. Čineći ispočetka velike lične, materijalne žrtve, stvorili smo docnije ak-

cionarsko društvo sa jasnim idealističkim ciljem: da udruženim kapitalom i saradnjom svih članova pomogne i brza prosvetčevanje naroda Južne Srbije. Obezbedivši na ovaj način materijalna sredstva, mi smo bili u mogućnosti da našim književnim izdanjima odredimo minimalne cene: pola dinara ili jedan dinar od svake. Naš prosvetni pokret dao je do sada najlepše rezultate. Za tri godine rada mi smo štampali i pustili u narod preko 200.000 svezaka lista »Zavičaj« i oko 40.000 svezaka Srpskih Narodnih Pesama kao i nekoliko hiljada primeraka drugih popularnih knjiga. Na ovaj način mi smo potpuno potisli tuđinske knjige, koje su bile poplavile Južnu Srbiju za vreme neprijateljske okupacije. Kad ovo sve znate, dragi družje i poštovane kolegince, možete li ostati ravnodušni prema našoj molbi: da primete i da rasturate naš »Zavičaj« i druga naša književna izdanja? Mi se nadamo da nećete ostati ravnodušni, ni Vi, što ste opterećeni drugim listovima i knjigama, ni Vi što ste daleko od nas, ni Vi, što ste u sredini naroda Južne Srbije. Vi, što rasturate druge dečje listove, dajte i »Zavičaju« mesta u svojoj školi, da preko njega Vaši učenici još više zavole zemlju i narod, u kome je živeo Sveti Sava, Dušan, Marko i ostali velikani, kojima ih oduševljavate u školi. Vi što ste daleko od nas, po pitomim i bogatim krajevima, pomognite svoje drugove i drugarice, koji pod najtežim okolnostima, okruženi bedom, komitama i kačacima, šire srpsku knjigu i narodnu prosvetu. Vi, što ste blizu nas i u narodnoj sredini, Vi, koji najbolje shvataete važnost i potrebu najvećeg prosvetnog pokreta, ali i najjače osećate teškoće od života po gradovima i selima Južne Srbije, ne merite svoje žrtve, nego dodajte još i ovu jednu — širite »Zavičaj« i naše knjige, kako bi se narod što pre prosvetio i Vama život olakšao. Svi skupa, drugovi i drugarice, ne smatrajte naš »Zavičaj« i druga naša izdanja, kao produkte književnih ambicija naših, već jedino kao sredstvo za prosvetno-kulturnu obnovu i podizanje Južne Srbije. — Glej »Nove knjige in druge publikacije«.

Učiteljski pravnik.

—Š Kolekovanje prošeni za dopust. Taksni zakon kraljevine Srbije, čigar veljavnost je razširjena na ozemlje vse kraljevine SHS določa v čl. 10., tar. post. 5. pripomba 1., odstavek tretji (št. 259 Ur. l. iz leta 1921, ozir. št. 2 Ur. l. za l. 1922). da se ta taksa ne pobira za kakršnekoli odločbe, zoper katere ne obstoja pravica pritožbe. Isto določa tudi »Pravilnik« k čit. zakonu (št. 268 Ur. l. iz leta 1921, čl. 4. točka 3.). Da se to določilo nanaša tudi na prošnje za dopust, sledi jasno iz pravilnika za izvrševanje določil o nekaterih pristobinah taks zakona A. l. Pojasnilo (št. 201 Ur. l. iz leta 1920.). Kolkuje se tedaj vsaka prošnja za bol. dopust le s 3 Din in ne z 10 Din za rešitev.

—Š Organizacija ministrstva prosvete. Ministrstvo prosvete ima v glavnem 4 oddelke. Umetniško odeljenje rešuje zadeve ki se tičejo umetnosti torej gledališče itd. Odeljenje za osnovno nastavo ima opraviti z osnovnimi, meščanskimi šolami in učiteljšči, odeljenje za srednjo nastavo se bavi s srednješolskimi zadevami opšte odeljenje pa z visokimi šolami znanstvenimi društvi, muzeji itd. Odloki opčega oddelka nosijo znak P (= Prosveta) Br. itd., srednješolskega oddelka S. N. (= Srednja Nastava), ljudskošolskega oddelka O. N. (= Osnovna Nastava), umetniškega oddelka pa U. (= Umetnost). — V Sloveniji je uvedena dobra navada, da se zgoraj na levi strani napiše kratka vsebina vloge. S tem je uradniku, ki piše pravilni zapisnik delo znatno olajšano. Dostikrat pa dotični pisar ne more vedeti, v kateri oddelek spada vloga: potem roma vloga iz enega oddelka v drugi »na nadležnost«, kar povzroča nepotrebno delo in zamudo. Zato se priporoča poleg naslova kar napisati oddelek, n. pr.: »Ministrstvo prosvete, O. N.« ali »Min. prosv., S. N.«, ali »Ministrstvo prosv. Opšte od.«, ali »Min. prosv., Umetn. od.« — Trgovsko in obrtno šolstvo v Sloveniji ne spada pod ministrstvo prosvete temveč pod ministrstvo trgovine in industrije.

—Š O vlogah na ministrstva. Marsikdo misli, da jo zadeva hitreje rešena, če pošlje vlogo direktno na ministrstvo. Včasih se znabiti posreči, ako obenem kak poslanec posreduje pri ministru. Navadno pa se z direktnim pošiljanjem stvar še le prav zavleče, posebno ako je kak kočljiv slučaj. Uradniki v ministrstvu ne poznajo razmer ter pošljejo akt pokrajinski upravi na poročilo. Tako roma akt dvakrat isto pot od ministrstva doli do zadnje instance in potem zopet nazaj. Instančno pot, kateri se je pošiljalec hotel izogniti, mora akt napraviti dvakrat namesto enkrat. To je v ugodnem slučaju ako referent v ministrstvu, ki je dobil akt, ve, iz katere pokrajine je prišlo. Ker pa tega ne more vedeti niti za

vsako mesto, še man pa za vsako vas, zato se prav lahko zgodi, da akt roma »na izveštaj« v Zagreb namesto v Ljubljano ali v Split namesto v Zagreb itd. Prav rado se to zgodi, če je vlagalec posebno previden in napiše vlogo lepo v cirilici, da bi ta bila hitre rešena. Ako je vloga slovenska potem gotovo gre v Ljubljano »na izveštaj«. Če je v cirilici, pa lahko potuje tudi v Črno Goro! Torej lepo uradno pot, po »bližnicah« se lahko zabodi!

—Š Stanarina in kurivo. Povodom mnogobrojnih zahtev učiteljstva iz novih krajev da se Zakon od 23. jula 1919. rasprostre i u pogledu stana i ogreva na sve krajeve države, naše Udruženje Jug. Učit. učinilo je predlog u Ministarstvu Prosvete da se ovo i ostvari. Čl. 33. Zakona o 23. jula 1919. izrikom pominie da učitelji imaju pravo na stan i ogrev, a specijalnom odlukom Državnog Saveta još ranije protumačeno je: da je ovo pitanje u vezi sa učiteljskim platama. Prema tome logički čl. 88 Zakona od 23. jula 1919., ko i govori da se ovaj zakon u pogledu plata ima razprostiti i na nove krajeve, ima se shvatiti da se on odnosi i na učiteljsku stanarinu. —N. P.

—Š Všetje let v pokojino. G. Ministar Prosvete odlukom svojom od 23. I. 1923. g. ONBr. 2296, a na osnovu čl. 29., 22. i 88. zakona o narodnim školama, a na predstavku Glavnog Odbora Udruženja Jugoslovenskog Učiteljstva odlučio je: Da učiteljima-cama narodnih škola u Dalmaciji, Bosni i Hercegovini Hrvatskoj sa Slavonijom i Sloveniji pravo na penziju pripada od dana postavljenja u učiteljsku službu. Dok ne polože praktični učiteljski izpit nema u pravo na povišicu plate; a po položenom praktičnom izpitu može im se računati najviše pet provedenih godina u stalnoj učiteljskoj službi do obožjenog praktičnog izpita za penziju i povišice. —N. P.

Nove knjige in druge publikacije.

—kpl. **Morski razbojnik**. Spisal kapitan Frederick Marryat. Iz angleščine prev. J. M. Ljubljana 1923. Cena elegantno vezani knjigi v 192 straneh, 36 Din. Založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

—kpl. **Iv. Pregel: Azazel**. Zalo gra v štirih dejanjih. Cena 22 Din, s poštnino vred 23 Din. Izšla je v Tiskovni zadrugi v Ljubljani Prešernova ulica 54.

—kpl. **Zlatorog, Baumbach - Funtek**. Cena elegantno vezano 22 Din. Založila knjigarna Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

—kpl. **Mrtvo mesto**, Rodenbach-Gradnik. Cena broš. 18 Din, vez. 24 Din. Izdala in založila knjigarna Ig. pl. Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

—kpl. **Kneginja Maja**, St. P. Beševič. Melodramska bajka u tri čina sa uvertirom, prologom, pevanjem i igrom vila sa velovima. Muzika Petra J. Kristića. Ilustrovala Milica St. Beševič. Beograd 1923. Cena 10 Din, Str. 80. Državna Štamparija kraljev. Srba, Hrvata i Slovenaca, Beograd.

Pristopite k „Jugoslovanski Matici“!

Književnost in umetnost.

—k **Zlatorog. Planinska pravljica**. Spisal Rudolf Baumbach. Preložil Anton Funtek. Druga predelana izdaja. Ljubljana 1922. Naš klasični prevajalec Funtek nam je oskrbel novo izdajo prevoda Baumbachove lirsko-epske pesnitve »Zlatorog«, koji tvori osnovo znana slovenska pripovedka iz trentske doline o zlatorogu in rojenjaku. Prvič je bil ep preveden v slovensko leta 1886. O tem prevodu pravi prevajalec sam: »Da moj prevod na mnogih mestih ne izraža popolne divne lepote izvornikov, mi je dobro znano.« Toda kdor pozna izvornik, mora priznati da je že prvi prevod dobro uspel, zlasti če upoštevamo nekatera, za prevod res težka mesta in izraze. Opombe, ki jih je Funtek dodal prvi izdaji, bi bile dobrodošle tudi v drugi. Tu pojasnjuje med drugim nekatera imena cvetic, ki so gotovo še danes precej neznana, na pr. sleč (Rhododendron) obstret (Gems-wurz), mrazova sestrice (Crocusblüte) i. dr. — Umetniško veliko boli dovršena pa je druga izdaja. Tudi kar se tiče jezikovne strani, je uglasjena in spopolnjena, zlasti pa se odlikuje pred prvo po ritmični ubranosti. Mnogo stihov je spremenjenih,

mestoma cele kitice: tako na pr. stran 3. 2. kitica ki je sedaj posebno lepo uspela:

prej:

Molče orjaki zro me v led zaviti,
kadar na tebi mi srce igra;
Italija pod mano i v solnčnem sviti
pozdravlja me in sinji val morja.

se glasi sedaj:

Strčeči so vrhovi me zajeli,
ko vrtoglav zrem s tvojega vrha,
počlan pozdravlja me zelen v globeli,
Italija in sinja plan morja.

Zlasti blagoveneče je prenarejena tožba lovca, ko mu postane Jerica nezvesta, koje začetek se je glasil prej (str. 80):

Plesal nai bi, ko mi srce mrče?
Če napolil je pušico strup,
takrat ničev je rešenja up!
Kar je bilo, to pač tudi bodi,
pusti Barba, naj hitim od todi!

sedaj (str. 78):

Sme'em nai se, ko mi mre srce?
Od puščice, ki je otrovana,
se nikoli ne zaceli rana!
Kar je bilo, moralo je biti.
Pusti, Barba, pusti me oditi.

Sploh je cela pesnitev v novem prevodu kakor prerajena. Toliko je blagorlasja in harmonije toliko plastike v jeziku, da se je umetniška cena delu naravnost podvojila. Posebno dovršena je sedaj tudi pesem, ki jo poče Špela trentskemu lovcu (str. 22), ki zveni kakor lepa narodna pesmica. — Knjižica je zelo lično vezana in bo v kras vsaki knjižnici in lepo darilce. Vsekako je prevajalec prav ustregel s to izdajo saj niti ne čutiš, da je spesnil pravljico tučec tako pristrčno diha iz teh stihov naš domači živelj. In to je nedvomno zaslug prevajalca. —od—

—k **Georges Rodenbach: Mrtvo mesto**. Poslovenil Alojz Gradnik. V Ljubljani 1923. Naš marljivi in priljubljeni pesnik A. Gradnik je zopet obogatil naš prevodno slovstvo z novim delom. Njegov distingirani literarni okus nam namči o umetniški ceni prevoda. — Opisuje tragično zgodbo človeka, ki je užil deset let neskaljene sreče popolnoma harmoničnega zakonskega življenja. Potem je mlada žena umrla. »Zanj je bila ta ločitev strašna, spoznal je ljubezen v razkošju potovanjih in v brezdelju in vsak nov kraj je obnavljal idilo te ljubezni.« V dnev svojega žalovanja je prišel v Brug v Flandriji, v »mrtvo mesto«. Čutil se je brata tega samotnega in trpečnega mesta, začutil je z njim nemo sorodnost. »Vzajemno pronicanje duše in stvari! Zlasti mesta imajo tako svojo osebnost, svoj poseben duh, jasno izražen značaj, ki odgovarja radosti prvi ljubezni odrekani, vdstvu. Vsako mesto je stanje duš in komaj smo v njem, se nam to duševno stanje razode in se razlije v nas, kakor tekočina, ki se vcepi v vsrka z oseno zraka.« Tako e žaloval v Brug, že pet let. Tu pa sreča nekega dne žensko, ki je bila čudovito podobna njegovi rajni ženi. Gre za njo in odkrije da je gledališka plesalka. Toda kljub temu se seznani z njo in podobnost je bila tudi v posameznostih frapantna. Vzame jo proč od gledališča, name ji hišo in hodi k njej. Obožuje v njej reinkarnacijo svoje mrtve žene. Toda sčasoma začuti, da se zgubila v nič ta sladka samoprevara, da je podobnost le telesna. Začne spoznavati sramotnost svoje pustolovščine. A nazaj ne more; ni bila več podobnost z ženo, bilo je njeno telo, bila je njegova pozna strast, kar ga je vleklo k plesalki. Nekoč ga je pregovorila, da jo je sprejel v svoji hiši. V njegovi sobi je našla portrete in kito las njegove rajne žene, o kateri pa ni nikdar govoril. Začela ga je frivolno zasmehovati in si ovijala kito okrog vratu. On pa je prestrašen in razjarjen kričal, naj jo pusti. Ko ni prenehala, je zbesnel: planil je k njej in jo s kito zadavil. »Bila je mrtva, ker ni znala razrešiti misterija in ker ni vedela, da je bilo tu nekaj, česar se ni smela dotakniti pod kaznijo svetoskrustva.« — Knjiga e umotvor one vrste, ki se ne spušča v zunanje, površno opisovanje in spajanje dogodkov, temveč označi komaj one ki so pomembni za notranji, psihiški potek. Pisateljeva senzitivna, razglablajoča duša je odela preprosto, vsakdanjo snov v obliko, ki te zgrabi in pretrese. Slog je prekrasen, prevod dober in priča o bogatem besednem zakladu prevajalčevem. Ker imajo prevodi namen seznanjati nas s tujo literaturo ter bogatiti in širiti čitateljevo obzorje, bi bilo kaj koristno in priporočljivo da bi imel vsak prevod kratak predgovor o pisateljevem življenju in njegovem umetniškem ustvarjanju. S tem bi knjiga mnogo pridobila na svoji vrednosti. —od—

—k **Iv. Pregel: Azazel**. Žalna igra v štirih dejanjih. Ljubljana 1923. Eden najboljših naših sodobnih pripovednikov Iv. Pregel je spisal žaloigro Azazel, ki obravnava svetopisemsko Marijo Magdaleno in njeno ljubezen do Juda in Ješije. Žaloigro bodo predstavljali na ljubljanskem odru. Knjiga je izšla v iako okusni opremi.

—k **St. P. Beševič: Kneginja Maja**. Melodramska bajka u tri čina sa uvertirom, prologom, pevanjem i igrom vila sa velovima. Muzika Petra J. Kristića. Ilustrovala Milica St. Beševič. Beograd 1923. Sredi današnjega mrzlega realizma — tudi v književnosti — te pozdravlja tole delce kakor topel solnčni dan. Dvigne te v čarobno kraljestvo fantazije, povede te v pravljčni svet vil in gozdnih duhov. Predgovor je napisal S. Pandurović, ki pravi med drugim: »Doduše to nije ni malo moderno i ja Vam proričem, da će Vas »Novi« napasti. Napašće Vas zbog naivnosti, i zato što Vaši stihovi imaju ritma i pravilan i korektan slik.« S temi besedami je podana za tovrstno delo pač dovoli laskava ocena. Toda klub temu je uverjen, da »če »Kneginja Maja« imati svoju stalnu i zahvalnu publiku.« In to je nedvomno istina. Sai pravijo, da vsakdo, ki nima pokvarjenega srca in okusa, čita dobro pravljico rad. Ker pa te pravljici tvori osnovo večnolepi motiv o materini ljubezni, spojen z bajko o vilah, nudi dvojni užitek: poleg estetičnega tudi etični, kar nedvomno povzdiguje vrednost dela. — V prvem činu nas povede pisatelj na zeleno jaso v goro, kjer prebivajo vile in gozdni duhovi. Vile plešejo in prepevajo, dražijo škrate in šumskega pana, nekakega divjega moža. Naenkrat se začuje lovski rog, vile prestrašene pobegnejo, a najlepši med njimi, Jasiki (Trepetlika) se zapletejo dolgi zlati las e med vejevje cvetočega grma. Prosi pana, naj jo reši, toda ta, zločest in razdražen, jo pusti na cedilu. Tu se poavi pred njo mladi kneževič Velibor. Ostrmi nad njeno krasoto: »Evo slika mojih sanj! Evo bitje, koje iščem po vsem svetu!« Odmota ji lase, njeno tančico na spravi. Ona ga prosi, naj ji jo vrne, ker sicer izgubi svojo nesmrtnost. Toda on se ne da pregovoriti, temveč jo vabi s seboj: v njenem srcu se vzbudi ljubav do lepega zemljana in odloči se mu slediti. Toda pot jima zastavi močeni šumski duh Strahor, ki za kazen oba spremeni v drevesi: njega v bora, njo pa v trepetliko. Medtem pa čakajo doma starši Velibora, da se vrne z lova. Vsi drugi lovci so se vrnili, a o njem ni bilo sledu. Tu pride pastirica Mirjana, ki je skrivoma opazovala ves dogodek v gori. Knez ne verjame njenemu pripovedovanju, toda materino srce kneginje Maje zasluži nesrečo. Poda se v goro na opisani kraj. Ko jo vile zagledajo, se začudeno vprašujejo, kdo je to. Mati! Ko jim ena izmed njih pojasni to besendo, prosi jo vse šumskega duha, naj se je usmili. Toda on je neizpros in jih zapodi v goro. Mati pa kliče sina, dokler se pod borom mrtva ne zgrudi. Tu je šumski duh premagan. »Ti si svojom smrćom pobedilac smrti« in sin je rešen ter se vrne v svojo prvotno človeško obliko. — Pisec uvoda povdarja, da bi bilo treba delo uveljaviti na pozornici. Do svoje prave vrednosti bi pa prišlo le na kakem večjem odru, kjer bi se moglo tudi tehnično zadosti okusno izvesti, da bi doseglo pravi učinek. Tudi za šolske odre je igra prikladna, izpadlo bi pač nekoliko skromneje in tekst bi se moral mestoma spremeniti (oziroma izpustiti nekaj). Ker je privlačna snov odeta v čudovito blagolasje stih e bi uprizoritev dosegla nedvomno zadovoljiv uspeh. — V.

Naša kulturna organizacija.

OBCNI ZBOR PED. DID. KROŽKA V MARIBORU.

Človek postane pravi človek edino le s pomočjo vzgoje.

Kant.

Še čutimo krepke sunke prestalega voinega viharja. Povsod se nam odkriva plovina psihoza. Zato prav sedaj, boli kot kedar poprei, stavi človeštvo vse svoje upe na učiteljstvo, da popelje mladino, našo bodočnost, na lepa, vredna pota, da jih z varno roko vodi v pravo življenje, v življenje medsebojne ljubezni, spravljivosti in poštenja.

Težka in odgovorna je učiteljeva pot! Ali učiteljstvo se trnjeve poti stršiti ne sme! Najprej vodi njegova pot: v samovzgoji in samoizobrazbi naj išče samega sebe, da bo našlo druge, da mu bode dovoljeno gledati v srca onih, ki jim

jih je izročil narod, v katerih leži narodova in državna bodočnost. Ne pustimo tedaj najresnejši in napačnejši rok pedagoških izkušni iz vidika, ki pravi: »Le tam je uspeh, kjer učitelj sam z lepim vzgledom in z dobroto kaže pravo pot navzgor in in svoji mladini »vzor mož — vzor žena«.

V samovzgoji učiteljstva je tudi vzgoja naroda.

Ko smo pa z razmišljanjem in vpo-glabljanjem krenili na vrednejša pota, ne pozabljajmo, da z maturo še nismo dosegli one stopnje znanja, ki je učiteljstvu nujno potrebna. Če naj vrši zadovoljivo vzvišeno nalogo.

V poglobljeni samovzgoji mora slediti nujno stremljenje, kako razširiti obzorje. Pač je storila država tu prvi korak z ustanavljanjem Višjih pedagoških šol. Ali koliko jih bo deležnih te dobrote? Ali ne poide slej kot prej večina učiteljstva z maturo na učiteljsku (gimnazijo) v odgovoren poklic? Gotovo! Nikdar pa ta naobrazba ne more in ne sme zadovoljiti onih, ki stremijo po luči in spoznanju, ki hočejo biti pravi voditelji — vzgojitelji svojega naroda!

Po maturi je vsakega učitelja, ki se zaveda odgovornosti svojega stanu, neizbežna dolžnost da se vpoglobi v oni pango javnega prosvetljanja, kjer čuti največ sposobnosti, največ veselja. Eno pa nam je skupno vsem, in nihče ne sme tu zanemarati svojega nadaljnega študija: **Pedagogika z vsemi stranskimi vedami!**

Tako razmišljanje in spoznavanje ter želja koristiti sebi in svojemu narodu je vodilo učiteljstvo Maribora in bližnje okolice, da si je ustanovilo januarja 1921 ped. did. krožek.

Namen krožka.

- organiziranje pedagoškega dela v Mariboru (v vsej Mariborski oblasti);
- proučevanje aktualnih pedagoških problemov in stremljenj ter rezultatov eksperimentalne pedagogike in didaktike.
- izsledovanje psiholoških in pedagoških deistev eksperimentalnim potom.

Sredstva:

- Redni sestanki s predavanji za krožkove člane.
- Javna pedagoška predavanja in drugo.

29. prosinca se je vršil III. občni zbor. Iz poročila delavne tajnice gđč. Herme Bračičeve posnamemo, da kaže krožek že prav lepe uspehe; seveda težka je pot navzgor. Zaenkrat je pač le še majhna peščica onih, ki se javljajo s predavanji.

Predavanja.

Vsekakor je bilo v prošlem letu 8. rednih sestankov s sledečimi predavanji: Pedagoška visoka šola. Psihoanaliza — bistvo in pomen za šolo. Moderne zahteve elementarnega pouka. Šolstvo v Ameriki. Telesni in duševni razvoj otroka v najnežnejši dobi. Metoda računstva. Sestankov se je udeležilo povprečno po 35 do 50 članov, ki so čestokrat prav živahno posegli v debato. Posebno razveseljivo je bilo dejstvo, da so se teh sestankov udeleževali tudi g. profesorji. Osobito zahvalo pa izraža učiteljstvo g. ravnatelju dr. Tomišku in g. nadzorniku Lichtenwalnerju, ki sta s svojim rednim obiskom in nasvetom podpirala krožkovo delo. Želeti bi bilo, da v bodočem letu pristopajo h krožku zopet prav številno gospodje s srednjih šol in da z aktivnim delom pospešujejo krožkovo delovanje. Vsa čast pa tudi učiteljstvu mariborskih šol, ki je v tako lepem številu prihajalo k sestankom in posebno še čast šolskim sestram, ki so bile navzoče pri vsakem predavanju.

Čitalnica in knjižnica.

Nad vse razveseljivo je bilo poročilo knjižničarja. Knjižnica p. d. k. je že pravi zaklad najboljših pedagoških knjig. Naj navedem samo nekaj imen: Meumann, Wundt, Ebbinghaus, Foerster, Dessoir, Eucken, Kerschenscheider, Scharrelmann, Stern in še mnogo drugih; dalje publikacije Slov. Šol. Mat. Pri današnjih draginskih razmerah je pač izključeno da bi si te knjige nabavili posamezniki. V lepo opremljeni sobici vabi knjižnica in kopica najboljših revij učiteljstvo, da v miru posveti svoji nadaljnji izobrazbi vsaj par uric v tednu in da ponese ta in oni dober nauk v šolo. Obisk čitalnice in knjižnice je bil zadovoljiv, vendar bi bilo želeto, da posega učiteljstvo pridneje po delih, ki mu jih nudi krožek. Knjižnica je sedaj urejena, vse knjige so vezane in ovite in v kratkem izidejo na vse šole sezname. Vse to delo je vršil že od ustanovitve krožka

sem naš marljivi tov. Hergouth, ki zasluži zato prav posebno pohvalo.

Knjižničar uraduje do nadaljnjega vsak četrtek od 4.—5. ure popoldne.

Iz blagajničarjevega poročila je razvidno, da šteje krožek 136 članov. Člani krožka so večina srednješolski profesorji in vse učiteljstvo meščanskih in ljudskih šol. Dohodkov je imel krožek 3030 Din. Cela vsota se je porabila za nakup knj. g. Da je bilo nabrano tako veliko denarja, ni nemala zasluga vsega učiteljstva Mariborske oblasti, ki ga je prosil krožkov odbor pomoči in ki se je odzvalo z malimi izjemami z lepimi vsotami! Hvala za vse to. Prej ali slej raztegne krožek svoj delokrog na vso oblast in tokrat boste želi tudi vi dragi tovariši vse dobro, kar ste se ali. Poseben izkaz darovanih vsot in nabirateljev sledi. — Računi so bili v redu in je sprejel pridni naš blagajnik tovariš Osterc absolutorij in zahvalo.

Novo predsedstvo.

Ker odhaja dosednji predsednik tovariš Šilih v Zagreb, da se posveti nadaljnjemu študiju pedagogike, je bil pri volitvah izvoljen predsednikom g. nadzornik Lichtenwalner. Z velikim veseljem je sprejel učiteljstvo to izvolitev. Pedagoški krožek je pridobil kot voditelja in sodelavca preizkušenega šolnika, ki vzbuja v tovariših trdno upanje, da se bo pod njegovim vodstvom krožek razvil po načrtani poti dalje in uspeval v dobro učiteljstvu, šolstvu in narodu. Gospod predsednik je orisal nato splošne smernice, ki naj vodijo nadalje na krožkovno delo. S toplimi besedami se je zahvalil tov. Šilihu, ki je s polnim umevanjem in ljubeznivostjo vztrajno požrtvovalnostjo organiziral in vodil krožek dosedaj. Želel mu je največ uspeha in izrazil upanje, da se s poglobljenim znanjem in izkušnjami vrne v Maribor, kar vse bo v prid krožku.

S tem je bil zaključen III. občni zbor ped. did. krožka. **dé.**

—ko **Knjige Slovenske Šolske Matice** so dotiskane. Ko dovrši še knjigovodnica svoje delo, se prične takoj z razpošiljanjem. Poverjenike, ki so še na dolgu s članarino se opozara, da dobe le toliko izvodov, kolikor je plačanih. Da ne bo brezpotrebni reklamacij, jih prosimo, da vpošljejo čimprej še zaostale zneske Matici. Če nimajo položnic, naj se javijo po dopisnici. Novih članov za leto 1922. se ne sprejema več. Nečlani dobe knjige za leto 1922. po knjigotržnih cenah, ki so razvidne v seznamu Maticine založbe na koncu »Zbornika« za leto 1922. — Poverjeniki premejo s knjigami vred nabiralne pole za leto 1923. Po § 5. društvenih pravil mora biti članarina vplačana v prvi polovici vsakega leta. Da se olajša plačevanje članarine bi bilo umestno, da bi šolska vodstva odtegovala učiteljstvu za Šolsko Matico primerne zneske pri izplačevanju mesečne plače. V dveh ali treh obdobjih bi bila zadeva poravnana in delo poverjenikom in glavnemu blagajniku S. Š. M. zelo olajšano. Pridobili bi na ta način na število članstva in publikacije za leto 1923. bi pravočasno izšle. Vse tov. poverjenike se naproša, da upeljejo predlagani način plačevanja v svojem okraju. Dogovoriti se je o tem na zborovanih posameznih učiteljskih društev. Tudi bi bilo dobro nekatere večje okraje razdeliti v dve ali več povereništev. — **Slovenska Šolska Matica v Ljubljani**

Polemika.

— **Potrebni pomisleki na nepotrebna razmišljanja o titulaciji žene.** »Tovarišica« M. Z. je v zadnji številki »Učit. Tovarša« na dolgo in široko razplela kito, ki je ne more biti vesela ne gospa, ne gospodična, pa če je tudi še tako vneta učiteljica. V resni dobi nuje, ših vprašanji razpravljati o priskutni titulaciji je več kot preveč tudi za stare idealiste obeh spolov. Danes, »ko človek le toliko velja, kar plača«, imamo tudi me učiteljice važnejših poslov, kot misliti na bogve kak naslov in zahtevati od svoje zastopnice v višjem šolskem svetu podelitev predikata, »ki nam podeli družabno pravno stališče in dvigne šolstvo (!) na višjo stopnjo svetovne kulture.« — Predikat, ki smo ga vredne, nam gre po našem stanu in delu. In če je gospa brančevka s svojimi pomarančami preobloženimi košarami v svojih in v očeh njej enakih stokrat pred gđ. profesorico in gospa »Hausmajsterca« devetindevetdesetkrat pred gđ. doktorico, je tudi popolnoma vseeno, če ostane stara devica na časti vredna gospodična in če se prelevi »negotova« devica v spoštovano gospo kulturno nižje stopničnega sorodga. Zmožnosti v glavi, izrabljene s požrtvovalnim trdom nadkri-

ljujejo vsekakor plemenitost roda in iz njega izhajajoče žene, ki je bila in bo gospa, zrastle v krogu rojenih gospodov — gospodarjev — čez ilapce. Naravnost kruto pa je zahtevati za 20 let staro, še tako visoko avoriteto se ponašajoče dekle, naslov gospa, ki ni domač, kakor tudi ni naslov gospod. In če bi se še ena ali druga izmed nas čutila razžaleno (?) v sled naslova gospodična, naj vzame v roko knjigo »de Amicis-a«, ki piše svojemu otroku: »Ljubi svojega učitelja in izgovori vedno s spoštovanjem ime učitelja, ki je za onim očeta in matere najplemenitejše ime, katero more človek dati človeku.« — **Domina.**

Naša gospodarska organizacija.

g **Vabilo na redni občni zbor »Učiteljske gospodarske in kreditne zadruge v Celju«**, r. z. z o. z., ki se vrši dne 4. marca 1923 popoldne ob 3. uri v okoliški šoli v Celju po sledečem dnevnem redu: 1. Poročilo načelstva o poslovanju zadruge v letu 1922. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1922. 4. Volitev v načelstvo in nadzorstvo. 5. Slučajnosti. — Načelstvo.

—g **Članarina in darila za učiteljski konvikt.** Učiteljsko društvo za novomeški okraj 50 Din. — Šolska mladina v Voklem na Gorenjskem 112 Din kot preostanek lanskega šolarskega izleta na Bled. (Ta znesek je bil poslan začetkom januarja na napačni naslov: konviktov blagajnik ga je prejel šele 14. februarja, zato ta zakasnelost v izkazu. Najprej pride denar na svoje mesto, če se pošlje naravnost na naslov »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani«). — Gdč. Marta Plavšakova, učiteljica v Trbovljah, 50 Din v počestčenje spomina umrle gospe Uršule Wessnerjeve. (Tudi ta vsota je bila poslana na napačni naslov; zato jo je vsled urgence prejel blagajnik U. K. šele 16. februarja. Hvala vsem darovalcem!

—g **Učiteljski dom v Mariboru.** Članarina za leto 1923: Učit. društvo za Laški okraj 200 Din. Farčnik Anton, nadučitelj v pok. v Mariboru 10 Din. (Tovariši vzgledujte se na vrlem tovarišu — upoko, encu, ki ima vse svoje otroke že preskrbljene!) Darila: Mestna hranilnica v Mariboru 100 Din obveznice 7% drž. posojila (s kuponi od septembra 1922 dalje): Milica Kregarin v Minka Vašč-Me-dič, učiteljici v Kamnici, vsaka 1 à 100 Din. Doslej 82 obveznic à 100 Din = 8200 Din. Za Neratov temeljni kamen U. D.: Učiteljsko pri Sv. Boženku pri Središču (3 os.) 25 Din. Vsem darovalcem iskrena hvala!

—g **Učiteljski dom v Mariboru** je poslal te dni na vse šole mariborske oblasti en izvod pravil, eno položnico in pa sledečo okrožnico: »Novostanovljeni »Učiteljski dom v Mariboru« ni in tudi ne sme biti mrtvorojeno dete, temveč hoče in more že v par letih udeležiti svoj namen če tudi s skromnim začetkom. To pa je mogoče le s pomočjo in sodelovanjem nas vseh brez izjeme. Zakaj, karistil bode nam vsem, oziroma našim potomcem (glej pravila), pa naj smo stari ali mladi, oženjeni ali samci. — Zadosti dolgo smo delali in žrtvovali za druge, sebe pa pozabljali. Sedaj pa čutimo posledice na svoji koži. Občutili jih pa bomo še bolj, če se pravočasno ne osamosvojimo. Zakaj nad nas prihajajo zopet silno težki časi. — Zato bodimo vsi člani »Učiteljskega doma« (letna članarina 10 Din). — Zbirajmo ob vsaki priliki med seboj, in pri lažjih doneske za naš dom (gostije, veselice, godovi, razni sestanki, vsele družbe)! Kdor ceni nas in naše delo, bode nas tudi podpiral. Ne pozabite pri tem premožnejših učiteljskih naklonjenih posameznikov in denarnih zavodov iz svojega okraja. Sporočite nam jih, da se odbor obrne s prošnjo za pomoč. Vsak znesek pošljite po priloženi položnici kakor hitro uporabite to, pošljemo drugo. Darujte sami 7% obveznice državnega posojila in zbirajte jih tudi pri lažjih. Na vsaki šoli poverite enega tovariša(-ico), ki bode posebno posvečal pozornost nabiranju prispevkov in vzdržal med vami zanimanje za »Učiteljski dom«. Če imate kake nasvete, jih nam sporočite, upoštevali bomo vse po možnosti.« — Tovarš(-ice) voditelje(-ice) prosimo da ne založe položnic in pravil, ampak jih ohranijo ter ob priliki porabijo sami oziroma dajo učiteljstvu na razpolago.

—g **Darila »Učiteljskemu konviktu v Ljubljani, 7% obveznice državnega investicijskega posojila** (s kuponi od meseca septembra 1922 dalje): Režika Urbančičeva, učiteljica v Zgornji Šiški, 1 à 100

Din; Anton Urbančič, nadučitelj v Horjulju, 1 à 100 Din; skupaj 2 obveznici à 11 Din in prei izkazanih 75 obveznic à 100 Din = **7700 Din.** Srčna hvala!

—g **Učiteljska samopomoč.** 3. februarja 1923 je umrl član Franc Fabinc v Ljubljani (84. smrtni slučaj). Položnice za ta smrtni slučaj dobe člani pozneje. Posmrtnina za ta smrtni slučaj znaša 1016 dinarjev.

Rezervni sklad. Prostovoljni organizacijski davek — 1923. (Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.) 2. **izkaz, 495.25 Din:** Učiteljsko društvo za novomeški okraj 411.25 Din kot obvezni organizacijski davek ter Joža Zupančič, nadučitelj v Prečini 84 Din — izkupiček za 1 mernik pšenice. Bravo! Le prodajte pšenico še tako naprej, izkupičke pa darujte našemu rezervnemu fondu ter nikoli ne pozabite besed tov. Šumra, ki jih je letos izgovoril na občnem zboru šmarsko-rogaškega učiteljskega društva rekoč: »V skra ni sili in nevarnosti se odpro vsem učiteljskim ponesrečencem, obubožancem, bolnim in onemoglim borna vrata ne bogatega zaklada. Zato darujmo za naš rezervni fond, kajti vsakega čaka lahko za vlogom nesreča.« — **100 Din:** Celjsko učiteljsko društvo. **75 Din:** Učiteljsko društvo za šoštanjski okraj. **50 Din:** Šolsko vodstvo — Bogojina pri Murski Soboti. Prispevali so à 10 Din: Avgust Minkuš, Ed. Karner, Arpad Benkovč, Milko Gorup in Frančiška Gregorčeva. **20 Din:** Ana Maljeva — Primskovo pri Kranju. **10 Din:** Jadv. Malovrhova — Jezica pri Ljubljani. — Današnji izkaz **750.25 Din.** Prei izkazanih **1012 Din.** Skupaj **2762.50 Din.** — Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

+§ **RADOVLJSKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje dne 3. marca t. l. v soboto ob 2. uri popoldne na Jesenicki. — Odbor.

+ **BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje 3. marca 1923 ob 12.30 uri v Gradcu. Dnevni red: 1. Odobrenje zadnjega zapisnika. 2. Poročilo predsedstva. 3. Poročilo o važnih člankih iz »Narodne Prosvete«. 4. Tovariš J. Riglar nadaljuje svoje poročilo o ruskem šolstvu in svoji dožvljajih v ruskem ujetništvu. 5. Lepopisje v ljudski šoli — poročila okrajni šolski nadzornik Gustav Lukežič. 6. Slučajnosti. — Odbor. — Pred zborovanjem en odborova seja.

+§ **SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ** bo imelo svoj redni občni zbor v soboto dne 3. marca 1923 ob 2. uri na Gomlškem po sledečem sporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Poročilo predsednika o seji širjega sosveta poverjeništvu Ljubljana. 3. Poročilo tajnice. 4. Poročilo blagajničarke. 5. Volitev odbora. 6. »Srbohrvaščina v osnovni šoli«, poročila tov. Zotter. 7. Slučajnosti.

+§ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIŠKI OKRAJ LJUTOMER** zboruje v četrtek, 8. marca t. l. v Gornji Radgoni z začetkom ob 9. uri po sledečem dnevnem redu: 1. Odobritev zadnjega zapisnika. 2. Došli dopisi. 3. O reformi zgodovinskega pouka na osnovnih in meščanskih šolah: predava meščanskošolska učiteljica Ljudmila Poljančeva iz Maribora. 4. Razne stanovske in šolske zadeve. — Udeležba obvezna! Odsotnost se mora opravičiti! — Predsednik.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ** je imelo redni občni zbor dne 4. januarja 1923 v Konjicah. Predsednik tov. Strigl pozdravlja iskreno vse članstvo, želeč vsem prav srečno novo leto. Nato poročila o našem delu v preteklem letu, omenja žalostne gnotne razmere učiteljstva in uradnišva sploh in izraža upanje in na boljše čase ter končno pozivlja, da delujmo, kljub vsemu kot dosejati tudi v bodoče za procvit naše jugoslovenske mladine.

Poročila. Tajnikovo poročilo in poročila tov. blagajničarke sta se vzeli odobruje na znanje: istotako tudi poročila tov. Brgleza o seji širjega sosveta UJU onv. Ljubljana.

Članarina. Članarina se je določila na 100 Din (80 Din UJU pov. Ljubljana, 10 Din Učiteljski dom v Mariboru, 12 Din Jugoslovenska Matica v Ljubljani in 18 Din za društvene potrebe in za »Rezervni sklad«).

Volitve. Izvoljen je dosednji odbor, namreč: predsednik tov. A. Strigl, Kebej; preds. namestnik tov. J. Kržič, Lo-

če; tajnik tov. Fr. Brglez, Čadram; blagajničarka tov. M. Pleškova, Konjice, odbornika tov. Fr. Golež, Vitanje in tov. St. Pernatova, Konjice; namestniki: tov. K. Mravljak, Zreče; tov. Fr. Friedl, Št. Jernej in tov. E. Mayer, Konjice. Pregledovalca računov: tov. J. Kržičeva, Loče in tov. A. Bercé, Spitalič.

Predavanje. Tov. M. Poznejeva je predavala »O razvoju slovenske drame«. Izvrstnemu predavanju je sledilo učiteljstvo z največjim zanimanjem.

Občni zbor je proti koncu predavanja za malo časa — uradni dan glavarstva — posetil vodja tukajšnjega okrajnega glavarstva, g. dr. Hubad. Tov. predsednik ga je v imenu društva prav pristržno pozdravil, nakar se mu je g. vodja zahvalil za dobrodošlico, bodril nato učiteljstvo k nadaljnjemu prosvetnemu delu, zagotavljaljoč svojo pomoč v vseh prilikah in neprilikah ter se končno poslovil z željo, da nam naj prinese novo leto kar najboljših uspehov.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI IN SEVNŠKI OKRAJ** je imelo svoj redni občni zbor 17. januarja v Brežicah. Predsednik se uvodoma zahvali za povoljen obisk, konstatira sklepčnost ter preide k dnevnemu redu.

Tov. Drnovšek poroča o zadnji seji širjega sosveta v Ljubljani in predlaga, naj si društvo naroči »Narodno Prosveto«, kar se sprejme.

Iz blagajnikovega poročila posnemamo, da je imelo društvo v preteklem letu 4 zborovanja, katerih so se člani udeležili vselej v obilem številu. Daljši predavanji sta bili 2. Društvo šteje 67 članov.

Poročilo blagajničarke izkazuje 5477.37 Din skupnih dohodkov in 5279.70 Din izdatkov. Prebitok 197.67 Din, aktivne terjatve 515 Din. — Pregledovalci računov so predložene račune pregledali in jih našli v popolnem redu, nakar se tov. blagajničarki izreče absolutorij.

Članarina znaša za tekoče leto 100 Din in se ima poravnati v 10 mesečnih obrokih.

Volitve. Predsednikom je bil zopet izvoljen tov. Knapič Janko (sen.). — Odbornikom: Tominc Bl., Ravbar C., Gomilšek Lj., Kokot Ferdo in Drnovšek Fr. — Namestnikom: Drnovšek Pavla, Novak V. in Gajšek S. — Pregledovalcem računov: Jerše J., Kladnik J. in Tominc Avg.

Prihodnje zborovanje (čas določi predsedstvo) v Dobovi. Predava tov. Vadnal »O čebelarstvu«.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu **ga M. dr. N.-L. v B.:** Dragevolje bomo ustregli Vaši želji.

—lu **Ker nam danes** ni bilo mogoče iz tehniških ozirov uporabiti drobnega tiska, e mnogo gradiva izostalo in pride prihodnjič na vrsto.

—lu **M. Z.:** Pojasnilo v pismu.

—lu **Fr. Š.-P.:** Semestralne počitnice so bile letos v prvem slučaju, izjemoma določene na štiri dni, ker je padla sobota vmes; zakonita sta dva dneva. Izjema je bila napravljena zaradi dijakov, ki so odšli domov.

IZ »UPRAVE LISTOV«.

Dozdeva se nam, da se je pri ekspediciji zadnje številke »Učit. Tovarša« zgodilo nekaj pomot. Vljudno prosimo vse one, ki niso dotične številke našega lista v redu prejeli, ali če so prejeli morda po dva iztisa, da nam to nemudoma avijo, da nam bo mogoče pomote odpraviti. **Uprava listov UJU.**

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Štev. 69.

RAZPIS UČITELJSKE SLUŽBE.

V zmislu odloka višjega šolskega sveta z dne 10. februarja 1923, štev. 611 se razpisuje na šestrazredni osnovni šoli s 3 vzporednicami v Sevnici učiteljska služba v stalno namestitev.

Pravilno opremljene prošnje naj se predložijo predpisanim službenim potom najkasneje do

dne 20. marca 1923

pri podpisanim okrajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet sevnški, Brežice, dne 16. febr. 1923.

Katera učiteljica

v Ljubljanski okolici ali par postaj od Ljubljane bi zamenjala službeno mesto z večjim krajem ob postaji blizu Ljubljane? Pismene ponudbe pod »Učiteljica« na upravo »Učit. Tovarša«.

„ŽIKA“
je danes najboljša kava.
Čenjenemu učiteljstvu jo priporoča

PRAŽARNA ŽIKA
LJUBLJANA, Rož. Dol.